

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Середня освіта (Історія та правознавство)

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю: 014 Середня освіта (Історія)

галузі знань: 01 Освіта / Педагогіка

Кваліфікація: Магістр середньої освіти (Історія).

Вчитель історії, вчитель правознавства.

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

_____ / проф. А. С. Дем'янчук /
(протокол № 11 від «27» 06 2018 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2018 р.

Ректор _____ / проф. А.С. Дем'янчук /
(наказ № 03/кз від «28» 08 2018 р.)

Рівне 2018 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» у складі:

1. Жив'юк Андрій Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» (гарант освітньої програми).

2. Лопачька Наталія Миколаївна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

3. Снігур Анатолій Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

4. Миронець Ніна Ростиславівна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії, декан факультету європейської освіти ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»

5. Левдер Андрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, завідувач кафедри історії ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Рецензент доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії Національного університету «Острозька академія»
Трофимович В.В.
2. Рецензент кандидата педагогічних наук, доцента, заслуженого вчителя України, заступника директора з навчальної роботи комунального закладу «Школа – інтернат II-III ступенів, Рівненський обласний ліцей» Рівненської обласної ради
Мисан В.О.
3. Рецензент директор Рівненського навчально-виховного комплексу «Колегіум» Рівненської міської ради
Куделя П.І.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 014 Середня освіта (Історія)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» Історико-філологічний факультет Кафедра історії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр середньої освіти (Історія). Вчитель історії, вчитель правознавства
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Історія та правознавство)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 6 місяців
Наявність акредитації	Рішення Акредитаційної комісії України від 31.01.2018 р. (протокол № 101). Строк дії сертифікату про акредитацію спеціальності 014 Середня освіта (Історія) (серія НІ № 1893637)
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень.
Передумови	Наявність ступеня бакалавра, наявність ступеня магістра, наявність ОКР «Спеціаліста»
Мови викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	До повного завершення періоду навчання або наступного оновлення програми
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.megu.edu.ua
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка вчителя історії та вчителя правознавства з глибокими фундаментальними знаннями, навичками міждисциплінарного історичного дослідження, конкурентоспроможного фахівця, здатного будувати свою діяльність на основі проєктування, креативного та творчого підходу, партнерства у комунікації, здійснювати і впроваджувати інновації у процесі професійної діяльності та забезпечувати зв'язок між історичною наукою і суспільною свідомістю у педагогічній діяльності.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Об'єкт вивчення: освітній процес у закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти) за предметною спеціальністю. Цілі навчання: формування у здобувачів здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі з організації освітнього процесу, зумовлені закономірностями й особливостями сучасної теорії та методики навчання (за предметною спеціальністю), що передбачають здійснення інновацій та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і вимог. Теоретичний зміст предметної області: навчальні дисципліни, які забезпечують оволодіння професійними компетентностями. Методи, методики та технології: - загальнонаукові та специфічні методи дослідження (історичний: хронологічний, періодизації, порівняльно-історичний, ретроспективний, структурно-системний; логічний, метод класифікації); - методики і технології навчання, які використовуються у

	процесі викладання історії та правознавства у закладах загальної середньої освіти. Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти ступеня магістра спрямована на здобуття фундаментальних, професійно-орієнтованих знань та умінь, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, що дозволяють ідентифікувати та розв'язувати складні завдання і практичні проблеми в галузі освіти. Освітньо-професійна програма орієнтує на здійснення педагогічних функцій, вирішення завдань професійної та соціальної діяльності, розв'язання теоретичних задач і практичних проблем у галузі вивчення історії та правознавства, забезпечення здатності випускника здійснювати професійну діяльність на первинній посаді одразу після закінчення терміну навчання та створює умови подальшої професійної кар'єри.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна вища освіта другого магістерського рівня в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Історія). Ключові слова: магістр, середня освіта, історія, правознавство, вчитель історії, вчитель правознавства.
Особливості програми	Освітньо-професійна програма орієнтована підготовку вчителів історії та правознавства, тому вона поєднує зміст предметної області з можливістю опанування інноваційних методик викладання історії та правознавства, їх практичного застосування в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти. Особливості програми реалізуються через викладання спеціальних дисциплін, зміст яких розкриває складні та ключові етапи української історії. Поруч з історією увагу приділено вивченню аспектам щодо державного ладу країн світу, а також основним галузям права України, що дає можливість розширити кваліфікацію випускників.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускник може працювати на посадах, пов'язаних з навчальною діяльністю в закладах загальної середньої освіти України на посадах учителя історії, учителя правознавства; працівника громадсько-суспільних та культурних установ, дотичних до сфери історії та освіти. Посади за класифікатором професій ДК 003:2010: 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти.
Подальше навчання	Магістр має право продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти – доктора філософії. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання та навчання здійснюється на засадах студентоцентрованого, проблемно-орієнтованого, міждисциплінарного підходів. Викладання проводиться з використанням інтерактивних методів навчання у вигляді лекцій, практичних занять, консультацій, переддипломної, виробничої, педагогічної практик, комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності або захисту

	кваліфікаційної роботи та кваліфікаційним іспитом з професійної кваліфікації.
Оцінювання	Поточне усне та письмове оцінювання, тестовий контроль, презентація індивідуальних робіт, есе, захист звітів з практик, підсумковий контроль (екзамени, заліки), комплексний кваліфікаційний іспит зі спеціальності або захист кваліфікаційної роботи та кваліфікаційний іспит з професійної кваліфікації
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів історичних, гуманітарних та освітніх наук та проведення досліджень та/або здійснення інновацій, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Володіння культурою мовлення, здатність до сприйняття, узагальнення інформації; ЗК2. Прагнення до саморозвитку, підвищення кваліфікації та майстерності; ЗК3. Здатність набувати спеціалізовані концептуальні знання у процесі навчання на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності; ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК5. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї (креативність), приймати обґрунтовані рішення, адаптуватися та діяти в новій ситуації; ЗК6. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історичного та закономірного розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; ЗК7. Здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1. Здатність застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання інформації вільно орієнтуватися у спеціальній науковій літературі, вміти знаходити інформацію завдяки Internet-мережі, працювати з науково-методичною літературою та періодичними виданнями з метою використання в процесі новітніх досягнень історичної та педагогічної наук; СК2. Здатність застосовувати сучасні освітні та інформаційно-комунікативні технології у викладанні історії та правознавства в закладах загальної середньої освіти. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології для вирішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності; СК3. Здатність пояснювати особливості розвитку історичної науки на різних часових та змістовних рівнях; розкривати особливості розвитку історичної науки на різних етапах; встановлювати закономірності розвитку історичної науки, користуватися понятійно-термінологічним апаратом історичної

	науки; визначати об'єкт та предмет конкретного історичного дослідження; застосовувати основні принципи та методи історичних досліджень; застосовувати різні підходи у дослідженнях відповідно до основних концепцій та парадигм в історичній науці; розкривати прояви історичних законів і закономірностей; СК4. Здатність опрацьовувати науково-історичну літературу, виокремлювати пізнавальні засади і методи створення історичних знань; застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії; кваліфіковано розробляти наукову гіпотезу на підставі доступного джерельного матеріалу і позаджерельних знань; фахово проводити самостійне історичне дослідження; СК5. Здатність трактувати важливі проблеми вітчизняної і всесвітньої історії з точки зору різних концепцій і методологічних підходів; висвітлювати поступальний розвиток історичних знань й історичної думки з найдавніших часів до сучасного їх стану шляхом критичного аналізу науково-історичної діяльності й праць найбільш видатних представників світових і вітчизняних напрямків і шкіл історіографії; СК6. Здатність поглиблювати і розвивати знання вузлових проблем вітчизняної та світової історії; популяризувати знання з актуальних проблем вітчизняної історії; розвивати політичну культуру, мораль, навички самостійного творчого мислення, вироблення свідомої політичної орієнтації учнів; СК7. Здатність до перенесення системи наукових історичних знань у площину навчального предмету історії, здійснення структурування навчального матеріалу; СК8. Здатність і прагнення до саморозвитку та самовдосконалення у науково-педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність до рефлексії та самоаналізу, конкурентоспроможність; СК9. Здатність і вміння визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ; СК10. Здатність формувати високу історичну й громадянську свідомість, політичну культуру, національну гідність та історичну національну пам'ять.
7 – Програмні результати навчання	
ПРН 1. Розуміння змісту основних напрямів і шкіл сучасної історичної науки, головних проблем у розвитку історіографії та впливу сучасної гуманітаристики на історіографічний процес; ПРН 2. Знання методологічних засад методики навчання історії та правознавства, критеріїв відбору, принципів структурування змісту навчальних курсів, психологічних особистісних якостей викладача освітньої установи, рамок професійної кваліфікації; ПРН 3. Характеризувати існуючі парадигми історії української державності, її обумовленість та соціодинаміку на тлі світових державотворчих процесів; ПРН 4. Виконувати розвиваючу, координуючу, управлінську функції учителя закладу загальної середньої освіти, здатність до саморозвитку та самовдосконалення; ПРН 5. Орієнтуватися в міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, аналізувати суспільні явища й узагальнювати історичний та політичний досвід; ПРН 6. Застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити	

власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії;
 ПРН 7. Вміти планувати, організовувати та здійснювати наукові дослідження і репрезентувати їх результати;
 ПРН 8. Здатність аналізувати та оцінити рівень взаємовідносин учнів в колективі для обрання оптимальних засобів та форм вивчення та закріплення історичного матеріалу;
 ПРН 9. Володіти діловим мовленням; знати основні ідіоматичні вирази ділової української та іноземної мови; застосовувати здобуті професійні та комунікативні навички для презентації результатів власних педагогічних та історичних досліджень;
 ПРН 10. Оцінювати ефективність методів та засобів вивчення історії та правознавства для аргументованого обрання в подальшому найбільш вдалих;
 ПРН 11. Застосовувати теоретичні знання сучасних наукових парадигм, освітніх концепцій, педагогічних теорій для використання у практичній діяльності вчителя відповідно до освітньої кваліфікації.
 ПРН 12. Уміння систематизувати різносторонню історичну інформацію на основі власних уявлень про спільні закономірності історичного процесу;
 ПРН 13. Здатність використовувати основи теорії і методології освіти у професійній діяльності, проєктувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості.
 ПРН 14. Знання видів, форм та джерел історичної інформації, методів їх дослідження.
 ПРН 15. Використання нових освітніх та інформаційних технологій, сучасних засобів навчання та використання їх у педагогічному процесі.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Реалізація програми забезпечується фахівцями високої кваліфікації, які мають досвід навчально-методичної, науково-дослідної та практичної роботи відповідно до спеціальності та вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (постанова КМУ від 30.12.2015 р. №1187).
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти (навчальні корпуси, гуртожитки, тематичні кабінети, бібліотека, комп'ютерні класи, мультимедійне обладнання, спортивний зал, басейн).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти (наявність у бібліотеці університету фахових періодичних видань відповідного або спорідненого профілю, офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про нього; електронного ресурсу закладу освіти, на якому розміщені навчально-методичні матеріали з дисциплін навчального плану).

9 – Академічна мобільність

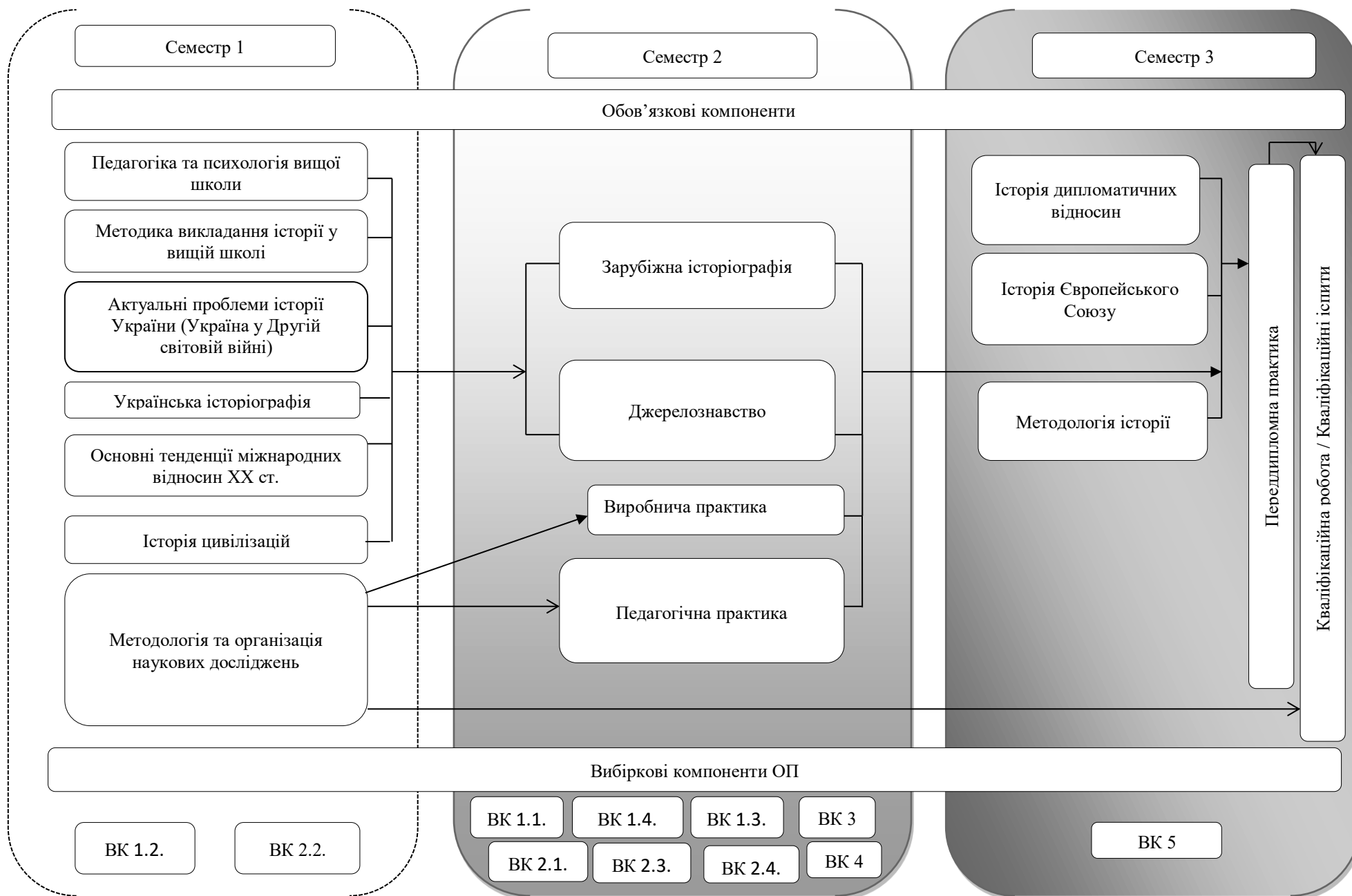
Національна кредитна мобільність	Індивідуальна академічна мобільність реалізується у рамках міжуніверситетських договорів про встановлення науково-освітніх відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки
Міжнародна кредитна мобільність	Укладено угоди про студентську мобільність з Академією Європейської освіти (Грузія, м. Тбілісі) від 28.02.2015 р.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Згідно з ліцензією передбачається підготовка іноземців та осіб без громадянства

2. Перелік компонент ОП та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота, кваліфікаційні іспити)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Методологія та організація наукових досліджень	3	залік
ОК 2	Педагогіка та психологія вищої школи	3	екзамен
ОК 3	Переддипломна практика	9	залік
ОК 4	Виробнича практика	3	залік
ОК 5	Педагогічна практика	6	залік
ОК 6	Кваліфікаційна робота / Кваліфікаційні іспити	9	захист/екзамен
ОК 7	Українська історіографія	4	екзамен
ОК 8	Зарубіжна історіографія	4	екзамен
ОК 9	Джерелознавство	4	екзамен
ОК 10	Актуальні проблеми історії України (Україна у Другій світовій війні)	4	екзамен
ОК 11	Основні тенденції міжнародних відносин ХХ ст.	3	екзамен
ОК 12	Методика викладання історії у вищій школі	3	екзамен
ОК 13	Історія цивілізацій	3	залік
ОК 14	Історія Європейського Союзу	3	залік
ОК 15	Методологія історії	3	залік
ОК 16	Історія дипломатичних відносин	3	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		67	
Вибіркові компоненти ОП			
Вибірковий блок 1			
ВК 1.1	Політичні репресії тоталітарної доби в Україні	4	залік
ВК 1.2	Українсько-польські відносини в ХХ ст.	4	залік
ВК 1.3	Державний лад країн світу	3	залік
ВК 1.4	Аграрне та земельне право	3	залік
Вибірковий блок 2			
ВК 2.1	Національно-культурні традиції українців	4	залік
ВК 2.2	Особливості національного менталітету українців	4	залік
ВК 2.3	Сакральний туризм	3	залік
ВК 2.4	Міжнародний та український досвід використання історико-культурної спадщини України	3	залік
Вибіркові компоненти			
ВК 3	Дисципліна на вибір 1 семестру (1 дисципліна)	3	залік
ВК 4	Дисципліна на вибір 2 семестру (1 дисципліна)	3	залік
ВК 5	Дисципліна на вибір 3 семестру (1 дисципліна)	3	залік
Загальний обсяг вибіркових компонент		23	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувача вищої освіти ступеня магістра за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія та правознавство)» здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності або захисту кваліфікаційної роботи та кваліфікаційним іспитом з професійної кваліфікації і завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації: Магістр середньої освіти (Історія). Вчитель історії, вчитель правознавства.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16
ЗК 1	•	•				•										
ЗК 2	•	•	•	•	•	•										
ЗК 3	•	•					•	•				•				
ЗК 4								•	•	•	•		•	•	•	•
ЗК 5	•		•	•	•							•				
ЗК 6	•	•	•	•	•	•				•					•	
ЗК 7			•	•	•							•				
СК 1	•					•	•	•	•						•	
СК 2			•	•	•	•										
СК 3								•	•	•	•	•	•	•	•	•
СК 4	•					•	•	•	•						•	
СК 5							•	•							•	
СК 6							•	•	•	•	•					
СК 7		•	•	•	•	•						•				
СК 8	•	•	•	•	•							•				
СК 9									•	•			•	•	•	•
СК 10							•			•	•			•		•

	БК 1.1	БК 1.2	БК 1.3	БК 1.4	БК 2.1	БК 2.2	БК 2.3	БК 2.4
ЗК 1	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 2	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 3	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 4	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 5			•	•				•
ЗК 6	•	•			•	•		•
ЗК 7	•	•						•
СК 1								
СК 2								
СК 3	•	•			•	•		
СК 4	•	•			•	•	•	
СК 5								
СК 6	•	•			•	•	•	•
СК 7	•	•			•	•		
СК 8	•	•	•	•	•	•	•	•
СК 9	•	•			•	•		
СК 10	•	•	•		•	•		•

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16
ПРН 1							•	•								
ПРН 2		•										•				
ПРН 3										•	•			•		•
ПРН 4			•	•	•											
ПРН 5											•		•	•		•
ПРН 6	•					•	•	•								
ПРН 7	•					•										
ПРН 8			•	•	•											
ПРН 9			•	•	•	•						•				
ПРН 10			•	•	•											
ПРН 11			•	•	•											
ПРН 12							•	•							•	
ПРН 13		•	•	•	•											
ПРН 14									•						•	
ПРН 15			•	•	•							•				

	ВК 1.1	ВК 1.2	ВК 1.3	ВК 1.4	ВК 2.1	ВК 2.2	ВК 1.3	ВК 2.4
ПРН 1								
ПРН 2								
ПРН 3	•	•						
ПРН 4								
ПРН 5			•					•
ПРН 6	•	•			•	•		
ПРН 7								
ПРН 8								
ПРН 9								
ПРН 10								
ПРН 11	•	•						
ПРН 12	•	•			•	•	•	
ПРН 13								
ПРН 14								
ПРН 15								•

Перелік нормативних документів

1. Закон України «Про вищу освіту» // База даних «Законодавство України»/ВР України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20180101#Text>
2. Закон «Про освіту» // База даних «Законодавство України»/ВР України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20170905#Text>
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010// База даних «Законодавство України» / ВР України. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10/ed20171130#Text>
4. Національна рамка кваліфікацій // База даних «Законодавство України»/ВР України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/ed20111123#Text>
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (редакція від 11.02.2017) // База даних «Законодавство України»/ВР України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» // База даних «Законодавство України»/ВР України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF/ed20180523#Text>